

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ № 2
Кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2022

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ВЧЕННЯ ПРО СЛІДИ ЗЛОЧИНУ**

Статус дисципліни – вибіркова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – право (08)
Спеціальність – право (081)
Освітня програма – право
Форми здобуття вищої освіти – денна
Мова викладання – українська
Форма підсумкового контролю – залік

Київ – 2022

Розробники:

Євгенія Свобода – професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Олена Кофанова – доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту №2 НАВС Протокол від 03.11.2022 року, протокол № 10.

Завідувач кафедри

Володимир АТАМАНЧУК

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 21.12.2022 року, протокол № 4.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 2023/2024 н.р. без змін; зі змінами (Додаток 1).

протокол засідання кафедри
від 14.12.2023 №8

протокол науково-методичної ради
від 22.12.2023 № 15

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 2024/2025 н.р. без змін; зі змінами (Додаток).

протокол засідання кафедри
від 05.09 2024 № 1

протокол науково-методичної ради
від 20.09.2024 № 8

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

протокол засідання кафедри
від __. __ 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення є опанування знаннями та навичками у вирішенні професійних завдань з обов'язковим урахуванням галузевих вимог, що дозволяють кваліфіковано виявляти, зберігати та надавати для дослідження відповідні об'єкти, одержувати інформацію для створення належної доказової бази яка необхідна у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Криміналістичне вчення про сліди злочину» є набуття знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності направленої на формування і активний розвиток навиків та умінь при застосування працівником експертної служби спеціальних знань не лише при проведенні слідчих дій але і в лабораторних умовах.

Навчання має бути спрямоване на формування творчої особистості, інтелектуально активної, здатної самостійно і логічно мислити, аргументовано, на сучасному науковому рівні вирішувати завдання під час техніко-криміналістичного забезпечення слідчих (розшукових) дій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Криміналістичне вчення про сліди злочину» є:

комплексний розгляд теоретичних основ; опанування понятійного апарату; вивчення закономірностей механізму і характеру слідоутворення матеріальних слідів;

набуття вмінь використовувати вищевказані закономірності в діяльності з виявлення, фіксації, вилучення та зберігання доказів;

ознайомлення із сучасними методами збирання і дослідження доказів.

набуття здобувачами практичних навичок фіксації, зберігання, обробки та використання отриманої інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень.

Пререквізити: «Юридична компаративістика», «Нормотворча діяльність юриста». «Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості», «Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності».

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

історію виникнення, становлення та розвитку криміналістичного вчення про сліди;

класифікацію слідів та механізм їх утворення;

правила виявлення, фіксації та вилучення слідів та об'єктів;

основи криміналістичної ідентифікації, діагностики та ситуаційного дослідження;

правила оформлення ілюстративної таблиці до висновку експерта;

особливості математичного мислення: елементи множення, відношення, відображення, числа, основні ідеї математичного аналізу, диференційні рівняння, математичні методи в судово-експертній діяльності;

вміти:

застосовувати набуті теоретичні знання на практиці;

працювати з науковою та методичною літературою;

виконувати наукові криміналістичні дослідження;

оформляти результати досліджень.

кваліфіковано провести огляд місця події з метою виявлення, фіксації та вилучення слідів;

проводити на місці події аналіз та оцінку виявлених слідів та об'єктів з метою одержання даних про обставини вчинення та особу злочинця, які можуть бути використані у ході досудової перевірки;

надати допомогу слідчим у підготовці матеріалів для проведення різних видів криміналістичних досліджень експертом;

вносити пропозиції щодо профілактики конкретних видів злочинів;

у разі участі у судовому провадженні в якості спеціаліста –

обґрунтувати обставини вилучення речових доказів та їх причетність до злочину.

володіти:

навичками збору, узагальнення та аналізу інформації про напрямки подальшого вдосконалення методів і засобів фіксації, вилучення слідової інформації;

навичками використовувати технічні засоби у роботі зв слідами;

навичками творчого вирішення професійних завдань;

навичками технічного забезпечення при проведенні слідчих (розшукових) дій;

прийомами і способами поширення передового досвіду застосування вчень про сліди злочину в правозастосовчій практиці;

навичками процесуального оформлення виявлених та вилучених слідів для подальшого їх використання в процесі доказування.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS– 3	Рік підготовки			
	1-й	-	-	-
	Семестр			
	2-й	-	-	-
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	6 год.	-	-	-
	Семінарські			
	2	-	-	-
	Практичні			
	22 год.	-	-	-
	Самостійна робота			
	60 год.	-	-	-
	Вид контролю			
Залік	-	-	-	

3. Тематичний план
здобувачі ступеня вищої освіти магістра спеціальність «Право»

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Усього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Практичних занять	Семінарських занять	
1.	Тема 1. Загальні положення криміналістичного слідознавства	12	4	2	-	2	8
2.	Тема 2. Сліди рук як об'єкти криміналістичного дослідження. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини	8	4	2	2	-	4
3.	Тема 3. Сліди ніг та взуття людини	6	2	-	2	-	4
4.	Тема 4. Отримання інформації про зовнішність людини	6	2	-	2	-	4
5.	Тема 5. Сліди одорологічного походження	6	2	-	2	-	4
6.	Тема 6. Сліди звуку як джерело доказової інформації	6	2	-	2	-	4
7.	Тема 7. Сліди пошкодження одягу	6	2	-	2	-	4
8.	Тема 8. Сліди транспортних засобів як об'єкт трасологічних досліджень. Сліди знарядь зламу та інструментів	10	2	2	-	-	8
9.	Тема 9. Сліди вогнепальної і холодної зброї	6	2	-	2	-	4
10.	Тема 10. Сліди та об'єкти біологічного походження	6	2	-	2	-	4
11.	Тема 11. Мікрооб'єкти як джерело криміналістичної інформації	6	2	-	2	-	4
12.	Тема 12. Сліди вибуху та пожежі	6	2	-	2	-	4
13.	Тема 13. Сліди фізичних явищ, сильнодіючих і отруйних речовин, сил та явищ природи	6	2	-	2	-	4
Усього годин		90	30	6	22	2	60
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани навчальних занять за видами

денна форма навчання, державне фінансування

Тема 1. Загальні положення криміналістичного слідознавства (2год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття –2 годин

1. Предмет криміналістичного вчення про сліди злочину.
2. Об'єкти, система та завдання криміналістичного вчення про сліди злочину.
3. Класифікація та види слідів.
4. Сліди та механізм слідоутворення.
5. Загальна методика виявлення, фіксації та вилучення слідів.

Тема 2. Сліди рук як об'єкти криміналістичного дослідження. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини (2 год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Дати класифікацію окремих ознак папілярних ліній.

- а) деталі будови папілярних узорів;
- б) деталі будови папілярних ліній;
- в) інші ознаки, що відображаються у відбитках папілярних узорів.

Виконання практичного завдання:

Проаналізувати систему класифікації папілярних узорів слідів пальців рук.

В дактилокартах визначити типи та види папілярних узорів слідів пальців рук.

Провести фотозйомку слідів рук за правилами криміналістичної фотографії.

У вигляді фрагменту експертного дослідження визначити ознаки папілярних узорів: загальні та окремі в зразках слідах папілярних узорів.

Перекопіювати слід рук на дактилоскопічну плівку та процесуально оформити даний речовий доказ.

Провести попереднє дослідження слідів рук на місці події.

Виявити сліди рук різними методами.

Провести упакування вилучених слідів рук різними способами.

Тема 3. Сліди ніг та взуття людини (2 год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Загальна методика виявлення, фіксації та вилучення слідів ніг та взуття.

Предмет, об'єкти і завдання експертизи слідів ніг людини і взуття.

Сліди локомоційних навичок людини.

Виконання практичного завдання:

Дати характеристику слідів ніг та взуття, їх будові та механізму утворення. Інформацію подати фрагментом опису у протоколі огляду місця події.

Проаналізувати зразки слідів ніг та дати їх класифікацію.

Розглянути прийоми одержання інформації, відображеної в слідах локомоційних ознак.

Виявити сліди ніг та взуття людини різними методами.

Провести фотофіксацію виявлених слідів ніг та взуття людини.

Вилучити сліди ніг людини на різні види дактилоскопічної плівки.

Вилучити сліди взуття людини за допомогою гіпсу.

Провести упакування вилучених слідів рук різними способами.

Тема 4. Отримання інформації про зовнішність людини (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Поняття про ознаки і властивості зовнішності людини

Ознаки зовнішності людини і механізм їх відображення при вчиненні злочину.

Структура опису зовнішності людини.

Класифікація і методика опису ознак зовнішності людини.

Виконання практичного завдання:

Скласти словесний портрет. Інформацію подати як фрагмент протоколу огляду місця події.

Розглянути сучасні технології об'єктивного відображення зовнішності.

Проаналізувати особливості методики ідентифікації людини за ознаками зовнішності. За допомогою комп'ютерної програми «Faces» скласти фоторобот особи за прикметами.

Тема 5. Сліди одорологічного походження (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Сліди запаху людини-як об'єкт криміналістичного дослідження.

Об'єкти – носії слідів запаху людини.

Виконання практичного завдання:

Правила виявлення та вилучення слідів запаху людини.

Правила зберігання слідів запаху.

Тема 6. Сліди звуку як джерело доказової інформації (2 год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Сліди звуку як джерело доказової інформації.

Способи фіксації звуку.

Виконання практичного завдання:

Розглянути приклади джерел звукових слідів.

Дати характеристику звукових слідів: динамічний діапазон, частотна смуга, розбірливість, рівень завад, відтворюваність.

Дати характеристику способів фіксації звуку: органолептичний і технічний.

Дослідити можливості використання звукових слідів для встановлення особи.

Тема 7. Сліди пошкодження одягу (2 год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Сліди одягу людини і рукавичок та механізм їх утворення. Особливості структури матеріалів з яких виготовляється одяг та рукавички.

Види слідів одягу. Сліди механічного та вогнепального пошкодження. Характеристика пошкоджень одягу тупими та гострими предметами. Інші кримінальні пошкодження одягу. Оптичні, фізичні та хімічні методи виявлення слідів одягу.

Способи виготовлення рукавичок та додаткові ознаки, що обумовлені способом їх виготовлення.

Технічні засоби для фіксації та вилучення слідів одягу та рукавичок. Вилучення мікрооб'єктів та біологічних субстанцій з одягу та рукавичок.

Виконання практичного завдання:

Встановити групову належність рукавичок за відображенням технологічних особливостей виготовлення та структури матеріалу.

Провести попереднє дослідження слідів одягу та рукавичок. Результати оформити в конспекті, як фрагмент протоколу огляду місця події.

Вказати імовірні знаряддя, що спричинили виникнення пошкоджень на одязі.

Сфотографувати сліди пошкоджень на одязі:

а) утворені в результаті застосування холодної зброї (різані, колоті, розрубубу);

б) утворені в результаті застосування вогнепальної зброї;

Описати сліди холодної та вогнепальної зброї на одязі.

Тема 9. Сліди вогнепальної і холодної зброї (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Сліди вогнепальної зброї та механізм їх утворення.

Прийоми використання слідів вогнепальної зброї для встановлення її групової приналежності.

Сліди холодної зброї і використання їх для одержання інформації про подію злочину.

Порядок встановлення місця знаходження злочинця в момент пострілу.

Виконання практичного завдання:

Провести огляд місця події, пов'язаний з використанням вогнепальної зброї.

Провести фотофіксацію виявлених слідів застосування вогнепальної зброї: кулі та гільзи.

Опису виявлених слідів зброї на гільзах. Результати оформити в конспекті, як фрагмент експертного дослідження.

Здійснити упакування вилучених гільз різними способами.

Тема 10. Сліди та об'єкти біологічного походження (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Сліди біологічного походження та їх види.

Сліди тварин, рослин, людини та їх криміналістичне значення. Класифікація слідів біологічного походження за: продуктами життєдіяльності людини; виділеннями організму; об'єктами утвореними у результаті пошкоджень тканин та органів людини.

Види слідів крові та механізм їх утворення. Встановлення напрямку руху людини за характером розбризкування крові.

Виконання практичного завдання:

За допомогою методів та засобів виявлення, фіксації та вилучення слідів біологічного походження здійснити опис зразку сліду бурого кольору. Результати оформити в конспекті, як фрагмент протоколу огляду місця події.

Проаналізувати особливості пакування та зберігання слідів біологічного походження.

Тема 11. Мікрооб'єкти як джерело криміналістичної інформації (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Засоби для виявлення та фіксація мікрооб'єктів.

Методи фіксації мікрооб'єктів.

Правила вилучення мікрооб'єктів.

Методи вилучення мікрооб'єктів: механічний, адгезійний, пневматичний, електричний, магнітний, капілярний, вакуумний, адсорбційний.

Можливості попереднього криміналістичного дослідження мікрооб'єктів на місці події.

Виконання практичного завдання:

За допомогою методів та засобів виявити, зафіксувати та вилучити запропоновані мікрооб'єкти; здійснити опис наданого зразку. Результати оформити в конспекті, як фрагмент протоколу огляду місця події.

Дослідити з використання лупи 5х характер мікроушкоджень волокон матеріалу одягу та вилучити сторонні мікрооб'єкти (волокна, залишки кіптяви, мастила, мікрочастинки металів тощо).

Тема 12. Сліди вибуху та пожежі (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Види слідів-об'єктів на місці вибуху: залишки вибухових речовин.

Правила вилучення залишків вибухових речовин. Встановлення типу застосованих вибухових речовин на місці події за допомогою хімічних тестів.

Класифікація слідів пожежі: сліди нагрівання, закопчування, оплавлення, обвуглювання, спопеління.

Визначення джерела підпалу за ступенем термічної дії полум'я на металеві та дерев'яні конструкції.

Використання слідів вибуху та пожежі розслідуванні кримінальних проваджень.

Виконання практичного завдання:

На запропонованому об'єкті відпрацювати методику вилучення зразків конструктивних матеріалів та залишків легкозаймистих речовин на місці пожежі.

Тема 13. Сліди фізичних явищ, сильнодіючих і отруйних речовин, сил та явищ природи (2 год)

Навчальні питання та завдання до практичного заняття – 2 годин

Розглянути теоретичні питання:

Поняття слідів фізичних явищ, сил та явищ природи.

Фізичні явища – дія електричного струму, високої та низької температур, надвисокочастотних хвиль, радіації та їх джерела.

Сліди їх дії на людину.

Сильнодіючі та отруйні речовини, їх види та механізм дії.

Сліди фізичної і хімічної дії отруйних речовин.

Використання одорологічної інформації при пошуку слідів дії цих речовин.

Правила вилучення та зберігання сильнодіючих та отруйних речовин.

5. Завдання для самостійної роботи

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.nai.au.kiev.ua/course/view.php?id=3189> за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Тема 1. Загальні положення криміналістичного слідознавства

самостійна робота – 8 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

В конспекті відобразити у вигляді схеми класифікацію слідів людини.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 2. Сліди рук як об'єкти криміналістичного дослідження. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини Загальні положення криміналістичного слідознавства

самостійна робота – 4 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

В конспекті:

замалювати слід пальців рук та вказати його основні характеристики (тип, вид, центр та дельти).

зробити фрагмент опису виявлених слідів рук в протоколі огляду.

вказати прийоми виявлення та фіксації слідів шкіряного покриву голови.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 3. Сліди ніг та взуття людини

самостійна робота – 4 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Законспектувати фрагмент опису виявлених ніг та взуття людини в протоколі огляду.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 4. Отримання інформації про зовнішність людини

самостійна робота – 4 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Законспектувати методику отримання суб'єктивних портретів.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 5. Сліди одорологічного походження

самостійна робота – 4 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Записати в робочих зошитах етапи становлення одорології.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 6. Сліди звуку як джерело доказової інформації*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 7. Сліди пошкодження одягу*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 8. Сліди транспортних засобів як об'єкт трасологічних досліджень. Сліди знарядь зламу та інструментів*самостійна робота – 8 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 9. Сліди вогнепальної і холодної зброї*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Записати в робочих зошитах класифікацію методів та засобів виявлення, фіксації та вилучення слідів біологічного походження.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 10. Сліди та об'єкти біологічного походження*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми: методи та засоби виявлення, фіксації та вилучення.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 11. Мікрооб'єкти як джерело криміналістичної інформації*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 12. Сліди вибуху та пожежі*самостійна робота – 4 годин*

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний

конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми:

класифікацію слідів пожежі: сліди нагрівання, закопчування, оплавлення, обвуглювання, спопеління.

визначення джерела підпалу за ступенем термічної дії полум'я на металеві та дерев'яні конструкції.

методику вилучення зразків конструктивних матеріалів та залишків легкозаймистих речовин на місці пожежі.

правила виявлення, фіксації та вилучення слідів вибуху та пожежі.

Вирішення ситуаційних завдань.

Тема 13. Сліди фізичних явищ, сильнодіючих і отруйних речовин, сил та явищ природи

самостійна робота – 4 годин

Опрацювати рекомендовану літературу до теми, скласти опорний конспект та підготуватись до обговорення основних понять теми: правила виявлення, фіксації, вилучення та зберігання сильнодіючих та отруйних речовин; радіоактивні матеріали як об'єкт криміналістичного дослідження (поняття та характеристика явищ радіоактивності); криміналістичний аналіз способів використання радіоактивних матеріалів у злочинних цілях.

Вирішення ситуаційних завдань.

Ситуаційні завдання для самостійної роботи

Завдання 1

Ви працюєте експертом в Київському НДЕКЦ МВС України. 08.12.2021 р. по вул. Волоській, 21 в м. Києві о 22 годині було скоєно напад на гр. Іванов І.І., внаслідок чого потерпілий отримав колото-різані поранення. У ході огляду місця події було вилучено шматок газети “Фронт перемін”. У ході слідчо-оперативних дій 09.12.2021 р., було затримано гр. Пертова С.Д. При обшуку у нього було вилучено шматок згаданої газети.

Слідчий СВ Подільського УП ГУ НПУ у м. Києві, капітан поліції Проценко В.В. призначив по кримінальному провадженню № 23-459 трасологічну експертизу.

З метою розслідування обставин злочину та встановлення причетності гр. Петрова С.Д. до вчинення кримінального правопорушення, слідчим Проценко В.В. Вам поставлені наступні питання:

– Чи не складала раніше одне ціле два шматка газети надані на дослідження?

Частина 1:

1. Які питання із поставлених слідчим Проценко В.В., вирішуються трасологічною експертизою, а які іншими видами судових експертиз?

2. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення трасологічної експертизи міг вказати слідчий Проценко В.В., стосовно об'єктів наданих на експертизу?

3. Які завдання потрібно вирішити при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

Частина 2:

1. Які загальні техніко-криміналістичні вимоги до проведення даної трасологічної експертизи?
2. Яка стадія експертизи передуює експертному експерименту?
3. Які додаткові та супутні сліди можуть бути виявлені при огляді даного місця події.

Завдання 2

Ви працюєте експертом в Київському НДЕКЦ МВС України.

01.01.2021 р. по вул. Новака 81, в м. Києві о 4 годині в магазині «Мрія» була здійснена крадіжка майна. В ході огляду місця події був вилучений 2 сліди пальців рук.

В ході слідчо-оперативних дій, було затримано гр. Іванова І.І., який зізнався, що ним напередодні було вчинена крадіжка майна.

Слідчий СВ Подільського УП ГУ НПУ у м. Києві, капітан поліції Проценко В.В. призначив по кримінальному провадженню № 23-459 експертизу слідів рук (дактилоскопічну експертизу).

З метою розслідування обставин злочину та встановлення причетності гр. Іванова І.І. до вчинення кримінального правопорушення, слідчим СВ Подільського УП ГУ НПУ у м. Києві, капітаном поліції Проценко В.В.. перед експертом поставлені наступні питання:

- Чи придатний для дослідження наданий слід пальця руки?
- Якщо так, то чи належить слід гр. Іванову І.І.?

Частина 1:

1. Які питання із поставлених слідчим Проценко В.В., вирішуються дактилоскопічною експертизою, а які іншими видами судових експертиз?

2. Які ще питання, крім вказаних в постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг поставити слідчий Проценко В.В. при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

3. Які завдання, потрібно вирішити при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

Частина 2:

1. Які загальні техніко-криміналістичні вимоги до проведення даної дактилоскопічної експертизи?
2. Яка стадія експертизи передуює експертному експерименту?
3. Які додаткові та супутні сліди можуть бути виявлені при огляді даного місця події.

Завдання 3

Ви працюєте експертом в Київському НДЕКЦ МВС України.

12.01.2021 р. по вул. Чапаєва, 81 в м. Києві о 4 годині в магазині «БАСТАРДО» була здійснена крадіжка державного майна. У ході огляду місця події був вилучений гіпсовий зліпок сліду взуття на ліву ногу.

13.01.2021 р. у ході слідчо-оперативних заходів на дачі у гр. Іванова І.І. були вилучені напівчеревики виробництва Чехії.

Слідчий СВ Подільського УП ГУ НПУ у м. Києві, капітан поліції Проценко В.В. призначив по кримінальному провадженню № 23-459 трасологічну експертизу.

Перед експертом поставлені наступні питання:

- Чи не залишений слід взуття вилучений на місці події напівчеревиками вилученими у гр. Іванова І.І.?
- Чи відповідає склад частинок ґрунту вилучених з підшви черевиків гр. Іванова І.І. зразкам ґрунту з дачної ділянки, що належить йому на правах приватної власності?

Частина 1:

1. Які питання із поставлених слідчим Вуйко Н.М., вирішуються трасологічною експертизою, а які іншими видами судових експертиз?
2. Які ще питання, крім вказаних в постанові про призначення трасологічної експертизи міг вказати слідчий Вуйко Н.М., стосовно об'єктів наданих на експертизу?
3. Які завдання, потрібно вирішити при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

Частина 2:

1. Які загальні техніко-криміналістичні вимоги до проведення даної трасологічної експертизи?
2. Яка стадія експертизи передуює експертному експерименту?
3. Які додаткові та супутні сліди можуть бути виявлені при огляді даного місця події.

Завдання 4

Ви працюєте експертом у Київському НДЕКЦ МВС України. В гаражі кооперативу «Березняки-1» по вул. Шумського, 7 в м. Києві, 27.05.2021 р., об 19.30 гр. Петров М.М., затіяв бійку з гр. Мирним С.С., за те що той при заїзді на місце стоянки осліпив його фарами автомобіля ВАЗ-21-01 державний № А-25-2021 КИ. В результаті бійки гр. Петров М.М., застосував газовий пістолет «PREFECTA-8М» № 3333, і в результаті пострілу з близької відстані вибив ліве око гр. Мирному С.С. На допиті гр. Петров М.М., показав що він не натискав на гачок пістолета, а постріл відбувся в результаті удару палкою по пістолету, що наніс гр. Мирний С.С. При проведенні слідчих дій був вилучений пістолет «PREFECTA-8М» № 3333, що належить гр. Петрову М.М., а також дерев'яна палка, вилучена на місці події. Слідчий Шевченківського УП ГУ НП у м. Києві Сурков А.А., по кримінальному провадженню № 04-1711, по факту нанесення тяжких тілесних пошкоджень, призначив експертизу зброї та слідів і обставин її використання.

У постанові про призначення експертизи зброї та слідів і обставин її використання, слідчий поставив наступні питання:

1. Чи технічно справний газовий пістолет «PREFECTA-8М» № 3333, вилучений у гр. Петрова М.М.?

2. Чи придатний газовий пістолет «PREFECTA-8M» № 3333, вилучений у гр. Петрова М.М., для проведення пострілів?

3. Якщо пістолет технічно не справний, але придатний до окремих пострілів, то чи можливі постріли у вище зазначеному випадку?

Частина 1

1. Які питання можуть поставати перед експертом при встановленні придатності зброї до пострілів без натискання на спусковий гачок?

2. Які завдання, вирішуються при встановленні придатності зброї до пострілів без натискання на спусковий гачок?

Частина 2

1. Встановіть технічну справність газового пістолета «PREFECTA-8M» № 3333, вилучений у гр. Петрова М.М.?

2. Як встановлюється придатність вогнепальної зброї до пострілів?

3. Як встановлюється придатність пістолета до пострілів без натискання на спусковий гачок при нанесенні ударів по частинам і механізмам?

Завдання 5

Ви працюєте експертом у Київському НДЕКЦ МВС України. В гуртожитку заводу «КРЗ» по вул. Російська, 3 в м. Києві 21.07.2021 р., о 19.30 гр. Миколайчик М.М., перебуваючи в нетверезому стані намагався потрапити в кімнату № 13, де проживала гр. Сидоренко Т.В., але у зв'язку з тим, що його не впустили, взяв рушницю «ІЖ-49» і зробив постріл у вхідні двері. На допиті гр. Миколайчик М.М., показав що він не натискав на спусковий гачок рушниці, а постріл відбувся у наслідку падіння рушниці на підлогу. При проведенні слідчих дій була вилучена рушниця «ІЖ-49» № 66666, що належить гр. Миколайчуку М.М. Слідчий Шевченківського УП ГУ НП у м. Києві Самусь А.А., по кримінальному провадженню № 03-17101, по факту хуліганства ст. 206 КК України, призначив експертизу зброї та слідів і обставин її використання.

У постанові про призначення експертизи зброї та слідів і обставин її використання, слідчий поставив наступні питання:

1. Чи технічно справна рушниця «ІЖ-49», вилучена у гр. Миколайчук М.М.?

2. Чи придатна рушниця «ІЖ-49», вилучена у гр. Миколайчук М.М., для пострілів при падінні її з висоти 1 м на підлогу?

Частина 1

1. До якого виду відноситься експертиза зброї та слідів і обставин її використання щодо встановлення придатності зброї до пострілів без натискання на спусковий гачок?

2. Які ще питання вирішуються даним видом експертиз?

3. Які методи, технічні засоби та прийоми, необхідно застосувати при дослідженні?

Частина 2

1. Встановіть, які особливості устрою, стану частин та механізмів можуть спричинити постріли без натискання на спусковий гачок при падінні рушниці «ІЖ-49», вилученої у гр. Миколайчук М.М., з висоти 1 метр на підлогу?

2. Встановіть придатність рушниці, що надійшла на дослідження до пострілів при падінні її з висоти 1 метр?

3. Як оформлюються результати досліджень?

Завдання 6

Ви працюєте експертом у Київському НДЕКЦ МВС України. 14.01.2021 р. по вул. Пушкіна, 18 в м. Києві о 4 годині в магазині «ЗБРОЯ» була здійснена крадіжка приватного майна.

Слідчий Шевченківського УП ГУ НП у м. Києві Самусь А.А., по кримінальному провадженню № 03-17101, експертизу слідів рук (дактилоскопічну експертизу).

Перед експертом поставлене наступне питання:

– Чи є на цеглині сліди пальців рук?

Частина 1:

1. Які питання із поставлених слідчим Бойко Н.М., вирішуються експертизою слідів рук (дактилоскопічною експертизою), а які іншими видами судових експертиз?

2. Які завдання потрібно вирішити при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

Частина 2:

1. Особливості проведення порівняльного дослідження в даному випадку?

2. Які додаткові та супутні сліди можуть бути виявлені при огляді даного місця події, основні правила та методи вилучення останніх?

Завдання 7

Ви працюєте експертом у Київському НДЕКЦ МВС України. 08.12.2021 р. по вул. Саперній, 21 в м. Києві о 22 годині було скоєно напад на гр. Прошко А.О., внаслідок чого потерпілий отримав колото-різані поранення. У ході огляду місця події було вилучено розірваний навпіл блокнот. У ході слідчо-оперативних заходів 09.12.2021 р., було затримано гр. Федорчука С.Д. При обшуку у нього було вилучено частину блокноту.

Слідчий Шевченківського УП ГУ НП у м. Києві Проценко В.В., по кримінальному провадженню № 03-17101 призначив трасологічну експертизу.

З метою розслідування обставин злочину та встановлення причетності гр. Прошко А.О. до вчинення кримінального правопорушення, слідчим Проценко В.В. Вам поставлене наступне питання:

- Чи не складала раніше одне ціле дві частини блокноту надані на дослідження?

Частина 1:

1. Які питання із поставлених слідчим Проценко В.В., вирішуються трасологічною експертизою, а які іншими видами судових експертиз?

2. Які ще питання, крім вказаних в постанові про призначення трасологічної експертизи, міг вказати слідчий Проценко В.В. щодо об'єктів наданих на дослідження?

3. Які завдання, потрібно вирішити при дослідженні об'єктів наданих на експертизу?

Частина 2:

1. Особливості проведення порівняльного дослідження в даному випадку?
2. Які додаткові та супутні сліди можуть бути виявлені при огляді даного місця події, основні правила та способи вилучення останніх?

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Загальні положення криміналістичного слідознавства

Підготувати есе за запропонованими темами:

Криміналістичного вчення про сліди.

Сліди злочину як джерелу доказової та непроцесуальної інформації.

Тема 2. Сліди рук як об'єкти криміналістичного дослідження. Сліди шкіряного покриву голови та зубів людини Загальні положення криміналістичного слідознавства

Підготувати есе за запропонованими темами:

Виявлення та фіксація слідів шкіряного покриву голови та їх попередньому дослідженню.

Тема 3. Сліди ніг та взуття людини.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Слідова доріжка: поняття, правилам проведення вимірів, фіксації.

Тема 4. Отримання інформації про зовнішність людини

Підготувати есе за запропонованими темами:

Сучасні технології об'єктивного відображення зовнішності.

Тема 5. Сліди одорологічного походження

Підготувати есе за запропонованими темами:

Проблеми криміналістичної одорології на сучасному шляху розвитку криміналістичного вчення про сліди злочину.

Методика виявлення, фіксації та вилучення одорологічних слідів.

Тема 6. Сліди звуку як джерело доказової інформації

Підготувати есе за запропонованими темами:

Сучасні проблеми судової акустики.

Тема 7. Сліди пошкодження одягу.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Фіксація, вилучення та попереднє дослідженню слідів пошкоджень на одязі.

Тема 8. Сліди транспортних засобів як об'єкт трасологічних досліджень. Сліди знарядь зламу та інструментів

Підготувати есе за запропонованими темами:

Трасологічне дослідження слідів транспортних засобів.

Попереднє трасологічне дослідження слідів знарядь зламу та інструментів.

Тема 9. Сліди вогнепальної і холодної зброї

Підготувати есе за запропонованими темами:

Визначення належності патронів до боєприпасів, встановлення їх виду за гільзами і кулями, стріляними із нарізної зброї.

Попереднє дослідження слідів вогнепальної та холодної зброї.

Тема 10. Сліди та об'єкти біологічного походження.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Сліди біологічного походження: види та порядок роботи.

Сліди крові: механізм їх утворення.

Сліди тварин, рослин, людини та їх криміналістичне значення.

Тема 11. Мікрооб'єкти як джерело криміналістичної інформації.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Формування поняття про умови виникнення мікрооб'єктів різної природи на місці події.

Тема 12. Сліди вибуху та пожежі.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Можливостям встановлення потужності вибуху за розмірами воронки, за висотою валика викинутого ґрунту, за ступенем руйнування конструкцій.

Правила вилучення залишків вибухових речовин.

Попереднє дослідження слідів вибуху та пожежі.

Тема 13. Сліди фізичних явищ, сильнодіючих і отруйних речовин, сил та явищ природи.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Попереднє дослідження слідів фізичних явищ, сил та явищ природи.

7. Методи навчання

Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (вправи), репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні; інформаційні й евристичні, метод ситуацій, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення, робота за індивідуальними завданнями.

• Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ,

розповідь-повідь, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувачів на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для роздумів, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція слугує для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

• Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та демонстрації власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

• **Практичні методи:** виконання практичних вправ. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

• **Навчальна робота під керівництвом викладача** – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, есе, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Методи контролю.

Методи поточного контролю: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; підготовка есе; поняттєвий диктант; захист проєктів (презентацій); поняттєве вправляння; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації, вирішення практичних завдань і тестів, моделювання ситуацій, творчі, проєктні й реферативні роботи, есе.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, поняттєве вправляння, підготовки доповідей, рефератів, есе. Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Практичні заняття проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання практичних завдань з використанням можливостей спеціалізованих навчальних аудиторій з інсценованою слідовою картиною кримінальних правопорушень (експертна ситуація з відповідним навчальним об'єктом), навчальна група завчасно поділяється на дві підгрупи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає одне теоретичне питання та ситуаційне завдання.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних ситуаційних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, що навчаються) рекомендується проводити за критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% - завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, що навчається не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт														Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60%</i>														<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Тема.1	Тема 2	Тема3	Тема4	Тема5	Тема 6	Тема7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Самостійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Інформаційне забезпечення освітнього процесу передбачає можливість здобувачів вищої освіти використовувати бібліотечні ресурси, поточну періодику зі спеціальності, електронні каталоги, архіви (депозитарій) та електронну бібліотеку), модуль дистанційного навчання на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment).

Інструменти. Використання інструментів, що входять до переліку криміналістичної техніки обирається викладачем, виходячи з теми навчальної дисципліни.

Обладнання. Для закріплення теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок здобувачами вищої освіти за темами навчальної дисципліни необхідно використовувати навчально-тренувальні полігони та спеціалізовані навчальні аудиторії.

Програмне забезпечення.

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка; навчальна дисципліна «Криміналістичне вчення про сліди злочину» має супровід на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформі Moodle). На дистанційних курсах розміщено структурований контент з навчальної дисципліни. На вказаній платформі наявна можливість оцінювання рівня засвоєних знань здобувачів шляхом дистанційного on-line проходження тестування за всіма темами навчальної дисципліни та підсумкового контролю. На офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформі Moodle) у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=229> (доступ за індивідуальним логіном і паролем).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

- програмне забезпечення через мережу Інтернет.

- на платформі Moodle у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=229> (доступ за індивідуальним логіном і паролем) розміщені допоміжні матеріали. На вказаній платформі наявна можливість оцінювання рівня засвоєних знань здобувачів шляхом дистанційного on-line проходження тестування за всіма темами навчальної дисципліни та підсумкового контролю.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Перелік питань для підсумкового контролю.

Теоретична частина (оцінювання знань):

1. Криміналістичне вчення про сліди злочину – як розділ науки криміналістики.
2. Предмет, система, об'єкти та завдання, які вирішує криміналістичне вчення про сліди злочину.
3. Взаємозв'язок криміналістичного вчення про сліди злочину з природничими та технічними науками.
4. Наукові засади та механізм утворення слідів рук.
5. Класифікація слідів рук.
6. Види папілярних узорів та їх будова.
7. Загальні та окремі ознаки будови папілярних узорів.
8. Методи та засоби виявлення, фіксації, вилучення та процесуальне закріплення слідів рук.
9. Криміналістичне значення слідів рук.
10. Дактилоскопіювання з метою реєстрації.
11. Основні види слідів шкіряного покриву та їх характерні ознаки.
12. Прийоми виявлення та фіксації слідів шкіряного покриву голови. Використання їх для отримання інформації про особу.
13. Особливості анатомічної будови зубного ряду. Сліди зубів та механізм їх утворення
14. Індивідуальні ознаки окремих зубів.
15. Фіксація та вилучення слідів зубів.
16. Правила зберігання слідів зубів.
17. Криміналістичне значення слідів ніг та взуття.
18. Механізм утворення слідів ніг та взуття.
19. Механізм утворення слідів ніг та взуття. Доріжка слідів ніг та її елементи.
20. Способи виявлення та фіксації слідів ніг на різних поверхнях. Технічні засоби та матеріали, що використовуються для вилучення слідів ніг.
21. Використання колекцій слідів ніг для встановлення особи.
22. Наукові засади криміналістичної габітології. Зовнішність як джерело інформації про особу.
23. Структура опису зовнішності людини. Група елементів та окремі ознаки зовнішності людини.
24. Суб'єктивний портрет та його види.
25. Особливості складання суб'єктивних портретів.
26. Сучасні технології об'єктивного відображення зовнішності шляхом фотографування, відеозапису, виготовлення масок та зліпків.
27. Внесення даних про зовнішність особи в автоматизовані інформаційно-пошукові системи для криміналістичної реєстрації.
28. Наукові засади криміналістичної одорології.
29. Поняття, види та властивості слідів запаху.

30. Криміналістичні властивості одорологічних слідів.
31. Правила поводження з одорологічними слідами на місці події.
32. Виявлення, фіксація, вилучення одорологічних слідів.
33. Банк даних одорологічної інформації. Використання слідів запаху для ідентифікації особи.
34. Наукові засади криміналістичної акустики. Поняття та властивості звукових слідів. Джерела звукових слідів.
35. Характеристика звукових слідів.
36. Способи фіксації звуку. Прийоми та засоби фіксації звукових слідів.
37. Можливості використання звукових слідів для встановлення особи.
38. Сліди одягу людини та механізм їх утворення. Особливості структури матеріалів з яких виготовляється одяг.
39. Види слідів одягу.
40. Характеристика пошкоджень одягу тупими та гострими предметами. Інші кримінальні пошкодження одягу.
41. Оптичні, фізичні, хімічні методи виявлення слідів одягу.
42. Способи виготовлення рукавичок та додаткові ознаки, що обумовлені способом їх виготовлення.
43. Встановлення групової приналежності рукавичок за їх відображенням.
44. Технічні засоби фіксації та вилучення слідів одягу та рукавичок.
45. Можливості попереднього дослідження слідів одягу та рукавичок для отримання доказової інформації.
46. Поняття слідів транспортних засобів та їх види.
47. Особливості відображення ознак у слідах шин та частин транспортних засобів, що утворюються на місці події.
48. Механізм утворення слідів контактної взаємодії транспортних засобів з іншими перешкодами.
49. Можливості встановлення типу транспортних засобів та напрямку його руху за слідами контактної взаємодії з іншими об'єктами.
50. Правила фіксації та вилучення слідів транспортних засобів.
51. Поняття слідів зламу та інструментів та механізм їх утворення.
52. Класифікація слідів знарядь зламу та інструментів.
53. Ознаки слідів знарядь зламу та інструментів, що відображаються в слідах.
54. Характер і ступінь відображення індивідуальних ознак в слідах.
55. Правила виявлення, фіксації та вилучення слідів знарядь зламу та інструментів.
56. Сліди зламу замків, запираючих та пломбуючих пристроїв та їх криміналістичне значення.
57. Реєстрація слідів знарядь зламу та інструментів в трасо логічній слідотеці.
58. Можливості встановлення напрямку розбиття листового скла за характером радіальних та концентричних тріщин.
59. Поняття слідів пострілу та їх класифікація.

60. Основні та додаткові сліди пострілу, під дією чинників, супроводжують постріл.
61. Можливості встановлення типу вогнепальної зброї за характером пошкоджень, за поширенням порохових газів та зерен пороху, що не згоріли, частинок кіптяви, металу та мастила з каналу ствола.
62. Можливості встановлення напрямку, дистанції та місця, звідки проведено постріл та послідовності утворення пошкоджень за результатами попередніх досліджень вхідного та вихідного отворів.
63. Застосування сучасних технічних засобів для ситуаційного моделювання обставин використання зброї на місці події.
64. Методи і засоби виявлення, фіксації та вилучення продуктів пострілу на руках, одязі особи, що стріляла, та на інших предметах.
65. Механізм утворення слідів холодної зброї на перешкодах.
66. Використання кулегільзотек та колекцій холодної зброї для отримання інформації про знаряддя злочину.
67. Сліди біологічного походження та їх види.
68. Класифікація слідів біологічного походження.
69. Види слідів крові та механізм їх утворення.
70. Встановлення напрямку руху людини за характером розбризкування крові.
71. Методи та засоби виявлення, фіксації та вилучення слідів біологічного походження.
72. Особливості зберігання слідів біологічного походження.
73. Поняття та класифікація мікрооб'єктів, мікрослідів та мікрочастинок.
74. Засоби виявлення та фіксації мікрооб'єктів
75. Методи фіксації мікрооб'єктів.
76. Правила вилучення мікрооб'єктів.
77. Методи вилучення мікрооб'єктів.
78. Можливості попереднього криміналістичного дослідження мікрооб'єктів на місці події.
79. Основні фактори дії вибуху на конструкції та людей. Види слідів-об'єктів на місці вибуху.
80. Побічні сліди вибуху: окіпчення, обвуглювання, металізація об'єктів.
81. Правила вилучення залишків вибухових речовин на місці події за допомогою хімічних тестів.
82. Класифікація слідів пожежі: сліди нагрівання, закопчування, оплавлення, спопеління.
83. Визначення джерела підпалу за ступенем термічної дії полум'я на металеві та дерев'яні конструкції.
84. Використання слідів вибуху та пожежі в розкритті та розслідуванні злочинів.
85. Поняття слідів фізичних явищ, сил та явищ природи.
86. Фізичні явища: дія електричного струму, високої та низької температур, надвисокочастотних хвиль, радіації та їх джерела.
87. Сильнодіючі та отруйні речовини, їх види та механізм дії.

88. Сліди фізичної і хімічної дії отруйних речовин.
 89. Використання одорологічної інформації при пошуку слідів дії сильнодіючих та отруйних речовин.
 90. Правила вилучення та зберігання сильнодіючих та отруйних речовин.

Практична частина (оцінювання розуміння, здатностей, умінь тощо):

Завдання №1

01.05.2022 р.з кв.10 дома 20 по вул. Драйзера, що розташована на 1 поверсі, вчинена квартирна крадіжка шляхом проникнення через вікно. На огляд місця події було направлено слідчо-оперативну групу.

Завдання виконується на криміналістичному полігоні «квартира».

Завдання:

Визначити послідовність застосування НТЗ та виникнення слідів на місці події при проведенні ОМП.

Завдання №2

12.05.2021 р. по вул. Мілютенко 21 в м. Києві о 12 годині до магазину «Марс» зайшов невідомий і заподіяв тілесні ушкодження ножом гр. Іванову С.Д.

На місці пригоди було вилучено ніж зі слідами крові:

Об'єкт дослідження додається:

1. Ніж зі слідами крові, вилучений на місці пригоди.

Завдання:

1. Виконати фотографування загального виду представленого об'єкту у заданому масштабі.
2. Сфотографувати пляму крові із застосуванням світлофільтру, посилюючи його контраст.
3. Задиктувати фрагмент опису ножа та слідів крові на ножі в протоколі ОМП.
4. Упакувати ніж.

Завдання №3

У приміщенні магазину «1000 дрібниць» по вул. Микитенка, 2 в м. Києві о 20 годині було скоєно розбійний напад. На місці пригоди злочинець залишив знаряддя зламу, ніж та сумку в різних місцях торговельного залу магазину.

Завдання виконується на криміналістичному полігоні «Магазин».

Завдання:

1. Підготувати фотоапаратуру для фотографування ОМП і метричну лінійку.
2. Сфотографувати ОМП із спеціальною лінійкою глибинного масштабу.
3. Застосувати технічні засоби для виявлення, фіксації та вилучення слідів підозви взуття на місці події, описати загальні та окремі ознаки сліду.

Завдання №4

В приміщенні квартири по вул. Сабурова, 3, кв. 20 о 10 годині хазяйка прийшла в квартиру та побачили, що її чоловік лежить на дивані з вогнепальним пораненням.

Завдання виконується на криміналістичному полігоні «квартира».

1. Завдання:

2. Підготувати фотоапаратуру для фотографування.
3. Сфотографувати ОМП зі скоєним вбивством (особливості фотографування трупа).
4. Провести виявлення та фіксацію вогнепального поранення на тілі трупа людини.

Завдання №5

В приміщенні квартири по вул. Драйзера, 3, кв. 20 невідомим шляхом проникнення через вікно була скоєна крадіжка майна на 3000 гривень.

При огляді місця події на віконному склі були знайдені сліди пальців рук.

Об'єкти криміналістичного дослідження: кусок скла зі слідами пальців руки.

1. Завдання:

2. Виявити сліди пальців рук за допомогою дактилоскопічних порошоків.
3. Сфотографувати сліди пальців рук у проходящому світлі.
4. Скопіювати слід на липку стрічку «скотч».
5. Описати сліди в протоколі ОМП.

Завдання №6

20.04.2021 р. на краю м. Києва в лісосмузі під час вигулу собаки гр. Петрунько А.С. знайшов автомобіль ВАЗ «2106» з держзнаками АА 20-56 КІ. При огляді місця події в салоні автомобіля було знайдено пістолет «ТТ».

Об'єкти криміналістичного дослідження: пістолет «ТТ».

1. Завдання:

2. Сфотографувати об'єкт за правилами масштабної зйомки.
3. Записати фрагмент огляду об'єкта в протоколі ОМП.
4. Упакувати об'єкт.

Завдання №7

20.05.2021 р. із приміщення магазину «Риба» по вул. Фрунзе, 17 була скоєна крадіжка. При огляді місця події на підлозі були знайдені сліди подошви взуття.

Завдання виконується на криміналістичному полігоні «Магазин».

Завдання:

1. Визначити механізм виникнення слідів.
2. Описати доріжку слідів.
3. Слід подошви взуття скопіювати на дактилоскопічну плівку.
4. Алгоритм застосування НТЗ на місці події записати в робочому зошиті.

Завдання №8

3 лютого 2021 р. було скоєно грабіж квартири зубного лікаря Миронова. Погрожуючи пістолетом, злочинець викрав 2000 грн. по 200 грн. кожна банкнота, статуетку з бронзи. ОРМ встановлено, що грабіж скоїв Іванов І.М.

При огляді місця події необхідно знайти, вилучити і зафіксувати включені у речову обстановку МП мікрочастини (мікросліди) матеріалів і речовин.

Завдання:

В процесі знаходження мікрооб'єктів (частин) застосувати :

1. Оптимальні освітлення приміщення.
2. Огляд в різних областях спектра, виділених за допомогою світлофільтра.
3. Огляд з метою виявлення мікрочастин в УФ області спектра.
4. Огляд із застосуванням методів оптичного збільшення.
5. Провести протокольний запис знайдених при огляді мікрочастин.
6. Провести упакування вилучених мікрочастин і речовин.
7. Алгоритм застосування НТЗ на місці події записати в робочому зошиті.
8. Алгоритм застосування НТЗ при проведенні слідчого експерименту записати в робочому зошиті.

Завдання №9

10.06.2021 р. о 22 годині біля будинку 11 по вул. Сабурова, в м. Києві був знайдений труп громадянина Боярчука М.П. з вогнепальною раною у верхній частині голови. При огляді місця події в 5 кроках від трупа була знайдена і вилучена куля.

Об'єктом криміналістичного дослідження являється куля.

Завдання:

1. Вилучити і упакувати кулю з місця події.
2. Записати огляд кулі в протоколі огляду місця події.
3. Підготувати фотоприлад «Уларус» з мікронасадкою для фотографування.
4. Встановити необхідний масштаб зйомки.
5. Сфотографувати на кулі сліди від нарізу ствола.
6. З отриманих негативів надрукувати фотографії.
7. Алгоритм застосування НТЗ при проведенні слідчого експерименту записати в робочому зошиті.

Завдання №10

12.04.2021 р. на трасі Київ-Бориспіль було знайдено труп Петрова Т.М. При огляді місця події були знайдені сліди транспортних засобів (автомобіль «ВАЗ-2106», сліди взуття, на пляшці – слід долоней рук).

Завдання:

За результатами попереднього дослідження за умовами, наданими викладачем задиктувати результати проведеного експерс-аналізу слідчому для фіксації в протоколі слідчої (розшукової) дії:

1. сліди транспортного засобу знайдено біля трупа;
2. слідів взуття, знайдених на ґрунті;
3. сліди долоні руки знайдено на пляшці 0,7 з наклейкою «Кагор».

Завдання №11

У будинку 45 по вул. Драйзера м. Києва у підвалі парадного 31 знайдено обгорілий труп людини, біля якого знаходилась пляшка 0,7 з етикеткою «Неміров». При дослідженні поверхні пляшки були знайдені сліди пальців рук і долоней.

Об'єкт криміналістичного дослідження – пляшка об'ємом 0,7.

Завдання:

1. Встановити механізм утворення і локалізацію ділянки.
2. Визначити придатність слідів рук для ідентифікації особи.

Завдання №12

На перехресті вул. Героїв Дніпра та вул. Богатирської невідомий, керуючи автомобілем ВАЗ-2109 збив громадянина Мельника Н.П., після чого з місця події зник. На місці події були зафіксовані сліди коліс, осколків скла, часток ЛКП, ґрунту. Об'єкти на дослідження надаються викладачем.

Завдання:

Визначити напрямок руху автомобіля:

1. за слідами бризків, які виникли при переїзді калюжі.
2. зниження щільності речовини сліду.
3. за формою крапель рідини, які впали на поверхню асфальту.
4. за розташуванням зламаних стеблів рослин.
5. за слідами гальмування.
6. за напрямком слідів малюнку протектора.

За результатами попереднього дослідження за умовами, наданими викладачем задиктувати результати проведеного експерт-аналізу слідчому для фіксації в протоколі слідчої (розшукової) дії:

Завдання №13

2.07 2021 р. року на вул. Садовій в м. Києві автомобілем був збитий гр. Крамаров А.П., який був доставлений в лікарню, де помер від тілесних пошкоджень. З місця пригоди автомобіль зник.

В результаті прийнятих мір був затриманий автомобіль «ВАЗ-2106». При огляді автомобіля було встановлено, що в фарі скло розбите, але по окружності фари залишилось 8 осколків скла.

При огляді місця події були вилучені осколки скла фари різних розмірів в кількості 18, які були пронумеровані.

Об'єктами криміналістичного дослідження являються осколки скла.

Завдання:

Дати письмову відповідь:

1. До якого виду і роду відноситься зазначена експертиза, якщо експерт виконав її методом суміщення осколків.
2. Які види дослідження можна провести в даному випадку для більш
3. повного вирішення поставленого питання, і з використанням яких методів.
4. Виходячи із ситуації і механізму події, які ще сліди необхідно шукати механізм їх виявлення, фіксація і вилучення.

Завдання №14

25.02.2021 р. при отриманні на таможні було встановлено, що цілісність пломби, якою був опечатаний вантаж автомобіля «КАМАЗ-2110», було пошкоджено.

Об'єктом криміналістичного дослідження являється пломба.

1. Завдання:

2. Чи зривалась пломба і яким способом?
3. Факт повторного навішення пломби.
4. Можливість вилучення проволочки з корпусу пломби без її порушення.
5. Зміст цифрових і буквених відбитків на пломбі, можливість обжима пломби конкретними пломбувальними тисками.

б. Чи зазнавала закрутка розкручування і повторного скручування.

Завдання №15

15.02.2021 р. в під'їзді будинку 4 по вулиці Драйзера м. Києва було знайдено труп невідомої людини.

При огляді трупа одяга була розірвана, на ній були знайдені волокна синього кольору. Недалеко, в 10 м знайдено сталевий трикутний предмет.

1. Завдання:

2. Встановити механізм взаємодії об'єкта з одягом (сліди порізу, тертя іт.д.).
3. Взаємне розташування людини і об'єкта, на якому залишені сліди його одягу.
4. Чи являються об'єкти, знайдені на місці пригоди текстильними волокнами, олосом від міхових виробів, механізм виділення волокон.
5. Різновидність виробу (тканина, трикотаж і т.д.)
6. Встановити конкретну одягу.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Криміналістика: підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.]; за заг.ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право». 2020. 752 с.

2. Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук та ін. ; МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. НДЕКЦ МВС України. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків, 2022. 120 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14007>.

3. Дії поліції у разі виявлення зброї та вибухових пристроїв або слідів їх застосування: довідник / кол. авторів; за заг ред. С. С. Чернявського, О. Г. Рувіна, Б. Б. Теплицького. Київ, 2019. 148 с.

4. Коваленко В. В. Застосування науково-технічних засобів спеціалістами при проведенні слідчих дій: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 248 с.

5. Комісаров М. Л., Комісарова Н. О. Криміналістичне дослідження зброї. Частина 1. Судова балістика : криміналістичне дослідження ручної вогнестрільної зброї, боєприпасів до неї, слідів та обставин їх застосування : навчальний посібник. Київ: КІ НГУ, 2023. 340 с

6. Разумов Э. А., Молибога Н. П. Практическое руководство по осмотру места происшествия: теория, тактика, техника : учеб.–практ. пособ. / под ред. И. П. Красюка. Київ: 2015. 750 с.

7. Участь спеціаліста-криміналіста під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навчальний посібник / Є. Ю. Свобода, А. В. Кофанов, А. В. Самодін та ін. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 432 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/16325>

8. Участь спеціаліста в огляді місця події: практичний посібник / кол. авторів; за заг ред. О.Г. Рувіна, Б. Б. Теплицького, С. С. Чернявського. Харків: Фоліо, 2018. 127 с.

9. Участь спеціаліста в розслідуванні порушень законів та звичаїв війни [Текст] : наук.-практ. довідник / [М.В.Нечеснюк, А.А. Вознюк, А.А. Саковський, В.М. Атаманчук та ін.] ; за заг. ред. В.В. Чернея, М.С. Цуцкірідзе, С.Г. Кримчука. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023 114 с. <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/6a02bbc0-decb-42de-9fcf-eee774b72d15/content>

10. Шведова О. В. Дактилоскопічні дослідження : курс лекц. Київ : НАВС, 2011. 204 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/13816>

Додаткова

1. Алгоритм дій слідчо-оперативних груп Національної поліції на звільнених від окупації територіях з документування воєнних злочинів (на прикладі звільнених територій Київської області). Київ : Гол. слідче управління Нац. поліції України, 2022. 14 с.

2. Алгоритм реагування працівників Національної поліції на події, пов'язані із обстрілами населених пунктів, унаслідок яких сталися масштабні руйнування цивільної інфраструктури, насамперед критичної, та/або значні людські втрати. Київ : Нац. поліція України, 2022. 11 с.

3. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13.04.2012. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

5. Про судову експертизу : Закон від 25.02.1994. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

а. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ МЮ України від 08.10.98 № 53/5. / Офіційний вісник України від 03.12.1998. № 46. стор. 172. стаття 1715.

6. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 6 липн. 2017 р. № 570. *Міністерство внутрішніх справ України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#n16>.

7. Про затвердження інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами НП України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України №575 від 07.07.2017. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0937-17>.

8. Інструкція про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними: Затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 6 верес. 2017 р. № 754. *Міністерство внутрішніх справ України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1240-17>.

9. Арешонков В.В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.
10. The basics of criminalistic: educational manual / Antoshchuk A., Myrovska A., Sakovskyi A. and others. Kyiv: FOP Maslakov, 2018. 82 p.
11. Кваліфікація та розслідування порушення законів і звичаїв війни: наук.-практ. посіб./А.А. Вознюк, І.В. Жук, О.В. Таран, С.С. Чернявський та ін.; за заг.ред. М.С. Цуцкірідзе, В.В. Чернея, А.А. Вознюка. К.: Норма права, 2023. 320с.
12. Криміналістика: навчальний посібник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. в 2-х частинах. Частина І: Вступ до курсу криміналістики. Криміналістична техніка / Б.Є. Лук'янчиков, Є.Д. Лук'янчиков, С.Ю. Петряєв. Київ: Нац. тех. ун-т України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського. 2017. 374 с.
13. Використання електронних (цифрових) доказів у кримінальних провадженнях : метод. рек. / М. В. Гребенюк, В. Д. Гавловський, М. В. Гуцалюк, В. Г. Хахановський та ін. Київ, 2017. 76 с
14. Галаган В. І., Козак О. В. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України : монографія. Краматорськ : ТОВ «Каштан», 2015. 223 с.
15. Галаган В. Г., Кулик М. Й., Моргун Н. С., Терещенко Ю. В. Огляд трупа, пов'язаний з екстумацією, у кримінальному провадженні України : навч. посіб. Київ, 2018. 113 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13433/Galagan_Oglyad_trupa%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
16. Давидова О. О. Криміналістичні дослідження матеріалів, речовин та виробів: курс лекцій Київ: КНТ, 2008. 340 с.
17. Ергард Н. М. Судово-медичний огляд трупів загиблих (померлих) осіб в умовах воєнного стану : метод. рек. Київ, 2022. 22 с. URL: <http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/2913/1/судово-медичний%20огляд%20трупів.pdf>.
18. Дії поліції у разі виявлення зброї та вихових пристроїв або слідів їх застосування /кол. авторів; за заг. ред. С.С. Чернявського, О.Г. Рувіна, Б.Б. Теплицького: довідник. Київ, 2019. 148с. URL:https://arm.naiu.kiev.ua/books/police_weapons/index.html
19. Дуфенюк О. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 369–374. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/88>.
20. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2017. 260 с
21. Коваль Д. О., Авраменко Р. А. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі. Київ : ГО Truth Hounds ; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с.

URL: <https://truth-hounds.org/wp-content/uploads/2019/12/Воєнні-злочини-Truth-Hounds.pdf>.

22. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокуро-рів, поліцейських патрул. та крим. поліції. Харків: Золоті сторінки, 2017. 216 с. (Серія «Бібліотека криміналіста»).

23. Коропецька С. О. Відібрання зразків біологічного походження на стадії досудового розслідування: методичні рекомендації. Івано-Франківськ. 2016. 48 с.

24. Котляренко Л. Т. Особливості правового регулювання відібрання біологічних зразків для експертного дослідження. *Актуальні питання техніко-криміналістичного забезпечення кримінальних проваджень*: збірник матер. круглого столу (21 листопада 2013 року). Київ, 2013. С. 171-173.

25. Кофанов А. В., Михальчук Т. В. Теорія та практика проведення судово-балістичних досліджень: Монографія. Київ: УкрДГПІ, 2015. 274 с.

26. Криміналістична техніка: підручник / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, О. С. Кофанова, О. В. Літвінова та ін. Книга перша: навчальний посібник. Київ: КИЙ, 2006. 456 с.

27. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої. Київ : Алерта, 2016. 244 с.

28. Кофанов А. В., Волошин О. Г., Літвінова О. В. Трасологічні дослідження: курс лекцій. Київ: 2010. 304 с. URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/2310>

29. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Біленчук П.Д. Одорологія у криміналістиці: Методичні рекомендації. Київ: КИЙ, 2010. 52 с. (Серія „Криміналістичне забезпечення”). URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/handle/123456789/18831>

30. Кобзар С. І. Криміналістична трасологія : навч. посіб. Луганськ: 1999. 108 с.

31. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків / В. А. Колесник, І. В. Гора. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

32. Криміналістичне дослідження вибухових речовин: метод. рекомендації / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, О. О. Давидова. Київ : КИЙ, 2011. 48 с.

33. Криміналістичне забезпечення виявлення та розслідування злочинів : монографія / за ред. В. В. Тіщенко. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2018. 430 с.

34. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування кримінальних правопорушень : підручник / О. М. Цільмак, О. Є. Користін, О. С. Шаптала, Д. В. Талалай. Одеса, 2015. 302 с.

35. Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук та ін. ; МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. НДЕКЦ МВС України. 2-ге вид.,

перероб. та допов. Харків, 2022. 120 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14007>.

36. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 388 с URL:<https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/37382557-3aef-447b-828e-2dbede15825b/download>

37. Нечеснюк М.В., Климчук М.П., Патик А.А., Нарусевич О.С. Особливості роботи зі слідами біологічного походження людини при огляді місця події та призначення молекулярно-генетичної експертизи: метод. рек. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 90 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/9507>.

38. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією, у кримінальному провадженні України : навч. посіб. / В. І. Галаган, М. Й. Кулик, Н. С. Моргун, Ю. В. Терещенко. Київ, 2018. 112 с.

39. Одорологія у криміналістиці : метод. рекомендації / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, П. Д. Біленчук. Київ, 2010. 52 с.

40. Пам'ятка слідчому щодо проведення огляду трупа на місці події / Я. В. Фурман, Л. Т. Котляренко. Київ, 2017. 46 с.

41. Пам'ятка щодо особливостей організації і проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури. Київ : Офіс Ген. прокурора України ; Тренінговий центр прокурорів України, 2022. 9 с. URL: https://docs.google.com/document/d/1TyileSKvDjvKYtsRb6VgGRRVI2DAIn_M/edit.

42. Пам'ятка для курсантів закладів вищої освіти МВС України з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією РФ проти України: практ посіб. / кол. авт. уклад.: О.А. Моргунов, О.М. Музичук, В.В. Романов та ін.; упоряд.: В.О. Невядовський, за заг. ред. В.В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 44 с.

43. Посібник зі збору доказів для Міжнародного кримінального суду. Київ: Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, 2019. 43 с. URL: <https://censs.org/wp-content/uploads/2020/05/посібник-для-МКС.pdf>.

44. Пошук та знешкодження саморобних вибухових пристроїв : метод. рекомендації / В. В. Юсупов, Ю. П. Приходько, Я. В. Фурман, К. Ю. Бобрик. Київ, 2017. 33 с.

45. Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія та практика: монографія. Харків: Право. 2016. 456 с.

46. Судові експертизи в процесуальному праві України: навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Вид-во Ліра-К, 2019. 424 с.

47. Судово-балістичні дослідження : курс лекцій / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, В. В. Арешонков ; за ред. П. Д. Біленчука. Київ : УкрДГРІ, 2015. 278 с.

48. Судова балістика : практичні аспекти : навч. посіб. / В. В. Арешонков, А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський ; за ред. П. Д. Біленчука. Київ : УкрДГПІ, 2016. 408 с.

49. Тактика слідчого огляду комп'ютерних систем та їх елементів : наук.- практ. посіб. / В. О. Одерій, С. О. Корона, С. В. Самойлов. Донецьк, 2010. 87 с.

Інформаційні ресурси

Офіційний сайт Міністерства Юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>

Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>.

Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр України. URL: (<http://www.dndekc.mvs.gov.ua>).

Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. URL: <http://www.kniise.com.ua>.

Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Каталог юридичних ресурсів. URL: <http://www.ageyev.org/libweb/>

Державна науково-технічна бібліотека України. URL: (<http://www.gntb.gov.ua>).

Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>.

Національна академія внутрішніх справ / Мультимедійний підручник «Криміналістика». URL: <http://www.naiou.kiev.ua/books/kriminalist/index.html>

Розробники:

Професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 НАВС
кандидат юридичних наук, доцент

Євгенія СВОБОДА

Доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННІ № 2 НАВС
кандидат юридичних наук, доцент

Олена КОФАНОВА